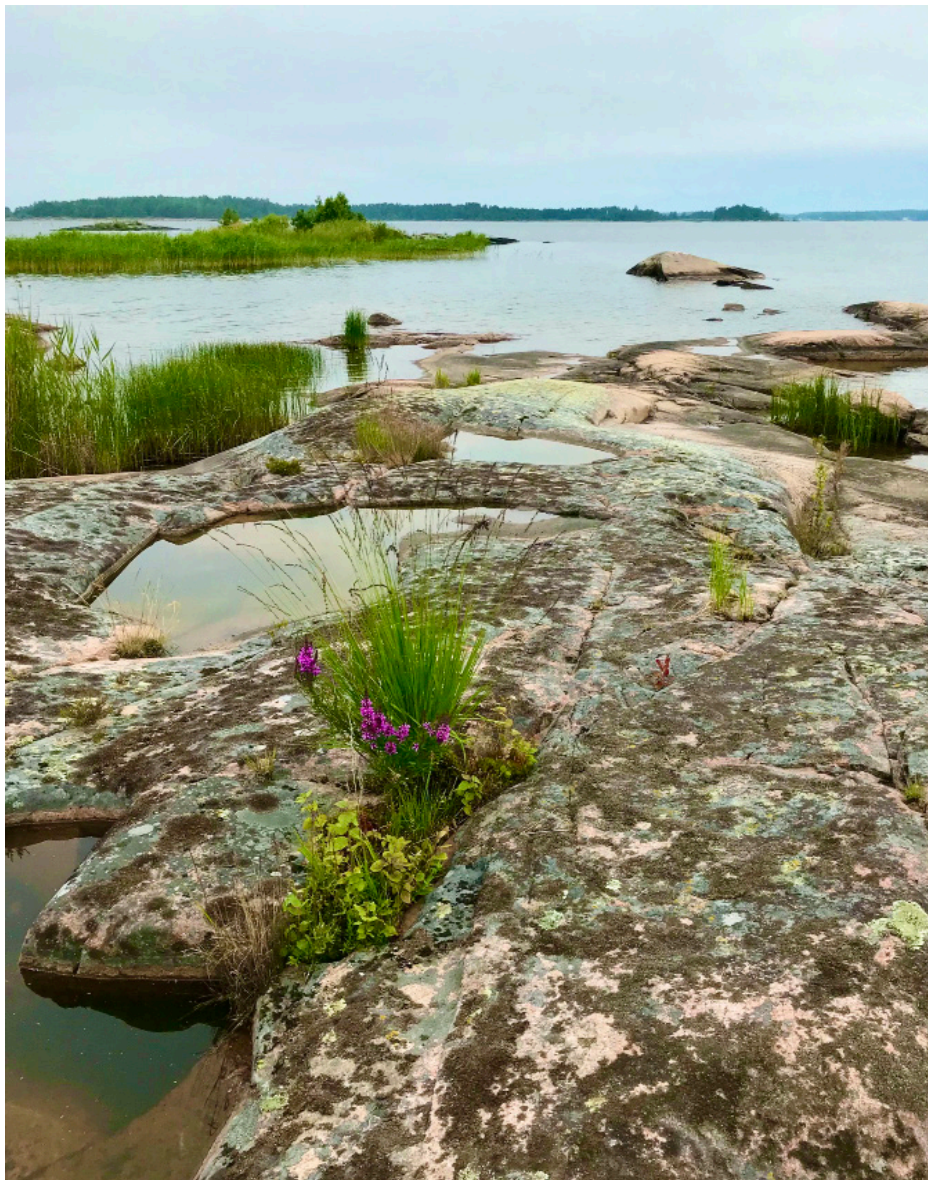

KRETSNYTT

Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen

Nr 2 2022

Kretsnytt nr 2 maj 2022 Ärgång 31

Ansvarig utgivare: Torbjörn Berg
Fredövägen 21, 611 92 Nyköping
Redaktör: Ann Mari Westerlind

Bankgiro: 815-5616
Swish: 123 680 71 92

Hemsida:
www.sxk.se

Epost:
sormlandskretsen@sxk.se

Facebook:
<https://www.facebook.com/groups/428169425186>
<https://www.facebook.com/SxkSormlandskretsen>

Annonspriser:
Helsida 750 kr/nr, Halvsida 400 kr/nr,
Kvartsida 250 kr/nr.

I detta nummer

Från min Horisont
Vårvinterträff med Qvinna Ombord
Underhåll av IF-båtarna
Uthyrning av IF-båtarna
Lennart Falcks miljötips
Långtur på Dalbosjön mm
Korttur på Värmlandssjön mm
Pingstsegling
På Gång

Framsidan:
Klippor på Alvön i Vänern.

**Gå med i Sörmlandskretsens
face-book-grupp**

På

**<https://www.sxk.se/sormlandskretsen/>
aktuellt finns information om man blir
medlem.**

Sörmlandskretsens styrelse 2021 - 22

Ordförande & Utbildning: Torbjörn Berg
070 - 883 63 48
torbjorn.berg@telia.com

V ordf, 24-timmars: Hans Gustavsson
070 - 524 67 91
hans.f.gustavsson@telia.com

Sekr, Eskader, H & F : Anders Fischer
070 - 738 41 79, lpa.fischer@gmail.com

Skattmästare: Ulf Torhult
070 - 244 78 71
ulftorhult@gmail.com

Info/Kretsnytt, web & Qvinna Ombord:
Ann Mari Westerlind
076 - 103 54 54
anmmari.westerlind@icloud.com

Info/Web & Facebook: Morgan Romvall
070-583 49 02
morgan.romvall@icloud.com

Hamn & Farled: Leif Eriksson
070 - 575 17 36
leifhanseriksson@gmail.com

Miljö, Hamn & Farled: Per Johansson
070-34 50 715,
per.johansson.privat@gmail.com

Båtteknik: Leif Birch-Jensen
070 - 304 22 94
l.birch.jensen@gmail.com

IF-båtarna:
Hans Gustavsson
070 - 524 67 91
hans.f.gustavsson@telia.com

Mats Haking
070 - 511 53 89
hakingsbygg@gmail.com

Leif Birch-Jensen
070 - 304 22 94
l.birch.jensen@gmail.com

**Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen**

Från min horisont

När detta skrivs är det sommar i luften även om sjöbrisen är kall och is och snö ligger kvar på norrsluttningarna.

Det är snart dags för sjösättning. Det gäller även Sörmlandskretsens IF-båtar. Ett tappert gäng sliter med det årliga underhållet och ser till att allt fungerar ordentligt. Men vi behöver fler som kan "ta ett handtag" både under maj och under sommaren. Uppgifter om kontaktpersoner finns på sid 6. Det finns också möjlighet att hyra en eller båda IF-båtarna och segla ut till Ringsö över pingst. Info om vår traditioella pingsträff finns på sid 27.

Det finns en risk att sjömacken i Nyköping kommer att vara stängd i sommar. Sörmlandskretsen har tillsammans med övriga båtklubbar skickat en skrivelse till kommunen, med kopia till SN, och lyft fram behovet av en fungerande mack. Kommunen har förståelse för en öppen sjömack men hr ännu inte vidtagit några åtgärder!

Qvinna Ombord har ett efter ett långt uppehåll pga pandemin haft en traditionell vårvin-terträff. Platsen var denna gång det gamla Bränneriet - vandrarhemmet - på Nynäs. Av referatet på sid 5 att döma var träffen mycket uppskattad.

Alla båtmänniskor har ett miljöansvar även om mängden föroreningar från verksamheter på land är mycket större än det båtlivet orsakar. Kryssarklubbens miljöexpert delar med sig av sina goda råd i detta nummer av Kretsnytt.

Den tidigare planerad eskadern till Vänern och Vikingaleden är tyvärr inställd. De båtägare som själva är intresserade av en tur på Göta kanal till Vänern kan ta del av två olika berättelser om seglingar och motorfärder på olika delar av Vänern. Ett svenskt innanhav!

Kryssarklubben centralt planerar i sommar en kampanj för att värva nya medlemmar. Vill du delta som ambassadör? Kontakta någon i styrelsen!

Torbjörn Berg, ordförande

Nya medlemmar

Karin Persson Haas, Trosa
Susanne Bergholm, Västerhaninge
Eva-Christina & Rickard Arvidsson, Tyresö
Mari, Joakim, Siri & Nora Stork, Stockholm
Carl Harald Jansson, Stockholm
Johan Eriksson, Gustafsberg
Peter Wikström, Trosa
Jan Lindblad, Nacka

Jukka Puustinen, Tumba
Vilma Adilstam, Lidingö
Johan Toll, Stockholm
Pelle, Josefsson Olsson, Nyköping
Kaj-Inge Färeby, Oxelösund
Anders Mathson, Trosa
Jan Knudsen, Nyborg
Leif Lindström, Ölsremma

Sörmlandskretsen hälsar alla nya medlemmar hjärtligt välkomna!

Rätt försäkrad?

En hemförsäkring är en bra grund, men räcker det? Vi erbjuder alla de försäkringar du behöver. Självklart finns vi också här om du behöver ett lån eller vill se över din privatekonomi. Prata med oss så hittar vi rätt lösning för just dig. Med oss är du trygg genom hela livet. Välkommen!

PS. Sörmlands Sparbank är ingen vanlig bank. Vi tar en del av vinsten och satsar lokalt. Läs mer om vårt samhällsengagemang på sormlandssparbank.se

Sörmlands Sparbank

0771-350 350 | sormlandssparbank.se

Vårvinterträff på Nynäs Bränneri med Qvinna ombord

Det var ju bara lite mer än ett dygn vi träffades, men helgen var så rolig och givande så det känns som mycket längre.

Vandrarhemmet Bränneriet bjöd på härliga lokaler och vi fick en mycket givande introduktion dit men också till Nynäs godset av Maud Hägerroth.

Ett par vandringar hann vi med under helgen och gemensam matlagning som resulterade i en mycket smakrik trerätters middag!

Några badade bastu med gott resultat...alla kom upp ur sjön!

Höjdpunkter var också diskussions- och berättar inslagen: "En stark upplevelse jag har haft på sjön" och söndagens "Smultronställen i skärgården" med underrubrik "vi delar med oss".

Här tappar jag nästan ordet - detta var underbart härliga skepparhistorier framförda med massor av humor och helt prestigebefriat !! Så mycket skratt, kunskap, diskussioner och glädje har jag sällan hört!

Det är nog bara tidigare QO sammankomster som har kommit i närheten av detta !!!
Stort Tack alla för denna underbara helg!

Vid pennan Gunilla

Underhåll av våra IF-båtar Gredelin och Gul

Underhållet är i vår uppdelat i olika projekt och som vanligt beroende av vädret eftersom båtarna står ute på NYSS-varvet.

Vi behöver volontärer för att kunna behålla IF-båtarna i kretsen.

Projekt 1-2. Vårrustning. Pågår i maj. Polering, vaxning, bottenmålning och städning av båtarna inombords.

Projekt 3-4. Lagning av skador, sjösättning inkl. påmastning. Pågår i maj - juni.

Projekt 5. Transport och inlastning av dynor, husgeråd och andra prylar i båtarna. Pågår maj - juni.

Projekt 6. Kontroll och uppsättning av segel och provsegling. Pågår maj - juni.

Projekt 7. Bistå gästhamnen med underhåll över sommaren. Pågår juni - sept.

Du som vill hjälpa till med något av projekten (lite eller mycket) kontakta:

- **Hans Gustavsson**
070 - 524 67 91
hans.f.gustavsson@telia.com
- **Mats Haking**
070 - 511 53 89
hakingsbygg@gmail.com
- **Leif Birch-Jensen**
070 - 304 22 94
l.birch.jensen@gmail.com

OBS: Viss kompensation kan utgå.

Uthyrning av våra IF-båtar Gredelin och Gul

Kretsens alla medlemmar utan egen båt är välkomna ut på sjön till ett rimligt pris. Men vi vänder oss speciellt till ungdomar.

Villkor

Vi kräver nautisk kompetens, vana och kunskaper om segling, medlemskap i Kryssarklubben och att båtarna hanteras enligt bestämmelserna i kontraktet.

IF-båtarna ligger sommartid i gästhamnen i Nyköping. **Båtarna kan checkas ut tidigast kl 16 00 och ska lämnas in senast kl 13 00.**

Vid utlämningen krävs skriftligt kontrakt och bevis på medlemskap och seglingskompetens. Samtidigt sker en genomgång bl a av tekniska detaljer och säkerhetsutrustning. Vid utcheckningen görs en genomgång och kontroll av förtöjning, motorn, seglen, bränsle & gasol, ev. skador & städning mm.

Uthyrning

Tant Gredelin och Tant Gul hyrs ut en dag, en helg (lö-sö), en förlängd helg (fre-sö) eller en vecka (sö-sö).

Priserna är (ungdomar under 25 år inom parentes) för en dag 1000 (500), en helg lö-sö1500 (750) kr, för en förlängd helg (2000 (1000) kr och för en vecka 3500 (1750) kr.

En deposition på 2000 kr kan ev. tas ut.

Information och bokning

Information om bokning och hyresvillkor, hyreskontrakt och in- & utlämning finns på

<https://www.sxk.se/sormlandskretsen/if-batarna>

Har du frågor kontakta Hans, Mats eller Leif

Se vänstersidan!

Sörmlandskretsens båtar

Tant Gredelin byggdes 1971 och har segelnummer 142. Tant Gul byggdes 1976 och har segelnummer 1848. Båda båtarna har rustats upp inomhus under coronaåret 2020 och är i gott skick inför uthyrningssäsongen.

Båda båtarna har storsegel, fock, genua och spinnaker samt en 6 hästars utombordsmotor. De är försedda med badstege monterad i aktern, sprayhood och nödvändig säkerhetsutrustning. Samtliga fall är tex neddragna till vinscharna i sittbrunnen. För navigering finns sjökort Trosa-Västervik, kompass, passare, kikare mm. För tilläggning finns fendrar, tampar, bergkilar, slägga, ankare mm.

Inombords finns två långsgående soffor i salongen, två stick-kojer och förpik. På babords sida direkt vid nedgångstrappan finns en uppfällbar skiva med ett 2-lådigt gasolkök. Dessutom finns enkel köksutrustning för 4 pers, kylbox, bord, verktygs-låda mm. Fast diskho, kylskåp och toalett saknas. Mellan förpik och salong finns två garderober. För elförsörjning finns ett bilbatteri kopplat till en solpanel och en el-central, USB-uttag och cigarettändaruttag, men för användning av dator eller I-pads krävs extra laddare.

Lennart Falcks enkla miljötips som bidrar till ett renare hav

Ingen har väl kunnat undgå att båtlivets miljöpåverkan debatteras allt mer. Men Kryssarklubbens mätningar av vattenkvaliteten i hamnar visar att utsläppen från våra båtar är försumbara. Andra förorenande källor dominerar; som dagvatten, transporter, reningsverk, naturligt kretslopp, nederbörd.

Om man jämför de miljöproblem vi diskuterar på land med de frågor som vi har på sjön, så är det i princip samma saker. Vattenkvaliteten i våra hamnar, både på Västkusten och Ostkusten, visar att utsläppen från våra båtar, när de ligger i sjön, är försumbara.

Jag har tidigare skrivit om detta och diskuterat med våra myndigheter. Kryssarklubben har försökt på många sätt att framföra ett stort antal fakta om båtlivets miljöpåverkan med hjälp av fristående analysföretag.

Nu pågår en diskussion om hur man analyserar biotillgänglig koppar i havet (dvs de kopparjoner som skulle kunna påverka växter och djur. Det som började som ett befarat miljöproblem är just nu ett mättekniskt problem. Vidare saknas helhetstänkandet - vilket Kryssarklubben påpekat många gånger.

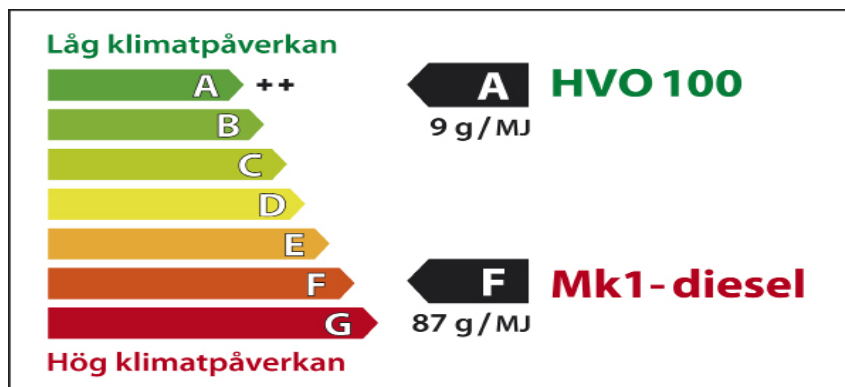
Vid pennan Lennart Falck

1. Tanka miljövänliga drivmedel

Använd HVO100-diesel respektive alkylatbensin, framför allt till gamla motorer. Bägge minskar utsläppen till både luft och vatten, men finns ännu inte att köpa på så många sjötappar. Hur beskattningen kommer att se ut är fortfarande ett frågetecken, men 2022 tycks fortfarande ge skattefrihet på HVO100. Priset kan verka avskräckande, men är ändå en liten del av den totala driftskostnaden för båtägaren. Att gamla 2-takts motorer är stora utsläppare både till luft och vatten är välkänt. En skrotningspremie för dessa borde införas.

2. Måla mindre bottenfärg

Måla med mindre mängd biocidfärg, späd ut bottenfärgen. Det finns sex års erfarenhet på västkusten att detta fungerar över förväntan.

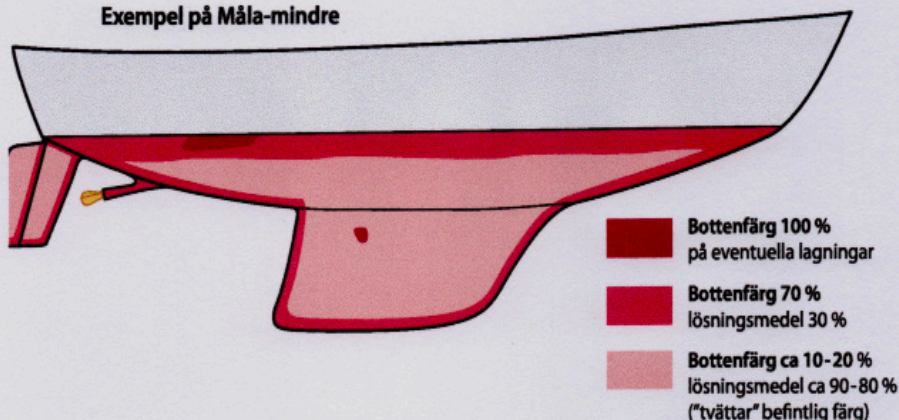
Målningsinstruktion för Måla mindre med bottenfärg mot beväxning

Skona miljön och spara pengar.

- 1 Använd samma bottenfärg som du använt förut.
- 2 Existerande färgskikt bör vara i gott skick.
- 3 Fläckbättra vid behov med utspädd färg.
- 4 Späd bottenfärgen med ca 30% rekommenderat lösningsmedel (till exempel att späda 1-litersburken upp till kanten). Rör om.
- 5 Måla från vattenlinjen och ca 50 cm ner på skrovet.
- 6 Måla framsida och undersida på köl och roder.
- 7 Eventuellt "tvätta" resten av bottnen med mycket mer utspädd bottenfärg.
- 8 Fotografera gärna resultatet.
- 9 Vid upptagningen fotografera gärna före och efter högtryckstvätt.

Västskustkretsen har provat metoden, med gott resultat, på flera båtar i flera år.

Exempel på Måla-mindre

3 Använd alternativa metoder mot påväxt

Dock är alla former av påväxt mycket olika, både geografiskt och tidsmässigt i olika vatten.

Använd t ex borsttvätt, bottendukar eller torrsättning. Men vi vet att borsttvättar, typ 80-tals biltvättar, tyvärr inte kan ta bort havstulpaner. Båtar beväxta med havstulpaner kan till och med få repad gelcoat, som i sin tur ökar påväxten.

Dukar fungerar på de båtar utan djup köl som alltid kommer tillbaka till sin ordinarie båtplats. De fungerar bäst vid flytbryggor. Dukarna ökar skugningen av botten och är dessutom tunga och jobbiga att rengöra på hösten.

Att bada, skrapa och borsta, eller med långt skaft från bryggan, fungerar för de som kan och orkar.

Torrsättning är givetvis bra, men kan vara ett logistiskt problem.

4 Slät botten och ren propeller

En ren slät botten och en ren propeller minskar friktionen och därmed minskar bränsleförbrukningen. Bägge förbättrar också manöverförmågan på båten.

Förkoppling av propellrar är ett bra sätt att hålla propellern fri från påväxt.

5 Samla upp spolvattnet

Tvätta båten över spolplatta och se till att plattan har en bra reningsteknik. Men reningseffekten överstiger sällan 50 % och anläggningen kräver mycket underhåll.

Det är lämpligare att samla upp spolvattnet i tankar och skicka det till ett "riktigt" reningsverk. Dessvärre är spolplattornas rening av just TBT (gift) dålig. Det bästa vore om reningstekniken optimerades för TBT. Koppar och zink omvandlas i stället snabbt till ofarliga komplex i spolvattnet. Det finns bra undersökningar både från universitet och från Kryssarklubben angående läckage av koppar och zink från båtar.

Värre kan det inte bli

6 Miljövänlig båtvard

Underhållsarbeten på land är en stor källa till utsläpp. Sortera ditt avfall och lämna det på miljöstationerna (spillolja, oljefilter, allt färgavskrap och slipdamm, färgburkar och penslar, glykol, batterier med mera).

7 Sortera som hemma

Sortera allt hushållsavfall ombord och om möjligt ta hem det – plast, plåt, glas osv. Tyvärr har gästhamnar sällan bra sorteringssystem.

8 Naturliga behov

Toatömningsanläggningar finns och skall användas för båtar med fasta toaletter, som ska ha hålltank. Men toatömningsen är stängd på eftersäsong och de har ofta driftproblem. Så använd om möjligt de fasta toaletterna som finns i gästhamnar och många naturhamnar.

9 Segla mer

Det minst miljöbelastande man kan tänka sig. Kör smart och minska bränsleförbrukningen.

10 Landsätt båten

Ta upp båten tidigare på hösten om du inte använder den. Allt för många båtar ligger kvar i sjön sent på hösten. Att tidigarelägga sin uppläggning en vecka på Västkusten ger ett minskat kopparutsläpp på ca 3 gram. Det är ungefär samma mängd som spolas av vid högttrycktvättning. Båtliv i rent vatten, med rena stränder och ren luft – ett rent nöje.

11 Stötta våra strandstädare

Om möjligt tag med dig ditt avfall hem, där sorteringssystem finns.

Eskadern till Vikingaleden är tyvärr inställd men kartan illustrerar berättelserna om Vänersegling som följer .....

Långtur med segel och motor på Göta Kanal, Dalbosjön, södra Vänern och Dalslands kanal

Vår färd mot Vänern började den 15 juni med hård västlig vind och motorgång till Arkösund. Färden fortsatte nästa dag mot Mem även då för motor eftersom vinden var ca 1 – 2 m/s rakt i "nosen". Vid Mem var det ingen kö för incheckning. Vi blev ensamma i slussen. På väg mot Söderköping träffade vi Bernt Eklund från NYSS strax innan Tegelbrukets sluss.

Efter en natt i Söderköping fortsatte färden mot Borensberg. Där träffade vi ytterligare en Nyköpingsbåt, Göran och Christel med sin Lady Helmsman. Nästa dag gick vi tillsammans mot Motala. Senare på dagen låg fyra segelbåtar och en motorbåt från Nyköping vid samma brygga.

Vår färd fortsatte mot Vadstena tillsammans med Christel och Göran, Maria och Henrik. Bernt och Kristina fortsatte mot Karlsborg.

Dagen efter fick vi en fin färd mot Karlsborg och vidare upp över Bottensjön till Forsvik. Vi stannade där för att fira midsommar.

Midsommardagen gick färden vidare mot Vänern, med stopp vid Lanthöjden, kanalens högsta punkt med 91,5 m ö h. Där har man rest en obelisk till minnet av invigningen av västgötadelen av Göta Kanal år 1822. Där finns en övernattingsplats med max djup 1-2 m.

Vår plan var att efter Sjötorp segla direkt mot Vänerkretsens uthamn Ekenäs via Djurön. Men vi upptäckte att sjökortet över södra Vänern som ingår i båtsportkortet över Göta Kanal inte täckte norra delen av Dalbosjön.

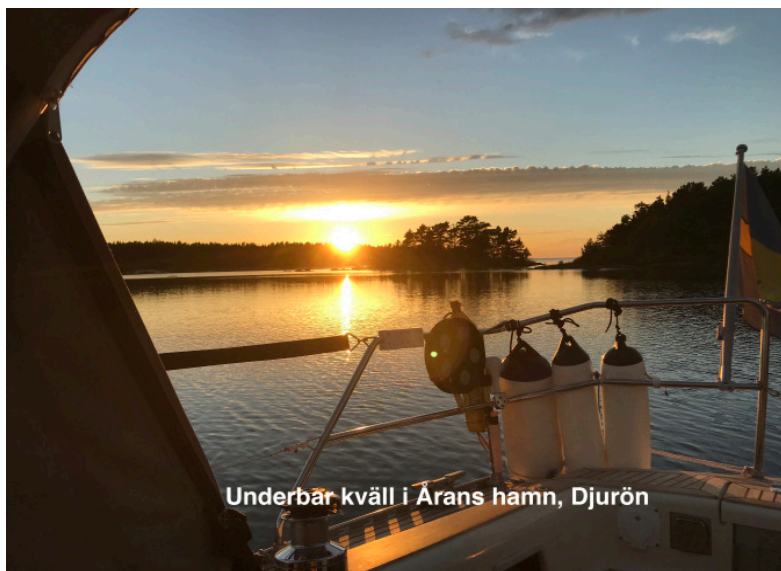
Vi fick gå till Mariestad och komplettera sjökort och dagen efter fortsätta mot Djurön.

Efter nästan två veckor med mycket motorgång hade vi hoppats på en fin segling till Djurön. Men Vänern ville annorlunda. Vind på 1- 2 m/s medförde fortsatt motorgång till Årans hamn, Djurön.

Vaknar på morgonen av att det gungar i viken. Sjön drar in från nord. Gitt-Marie känner av sjösjuka för första gången på 44 år. SMHI:s prognos var nordostlig vind som skulle ha gett en lugn och fin morgon, men nu var den nordlig

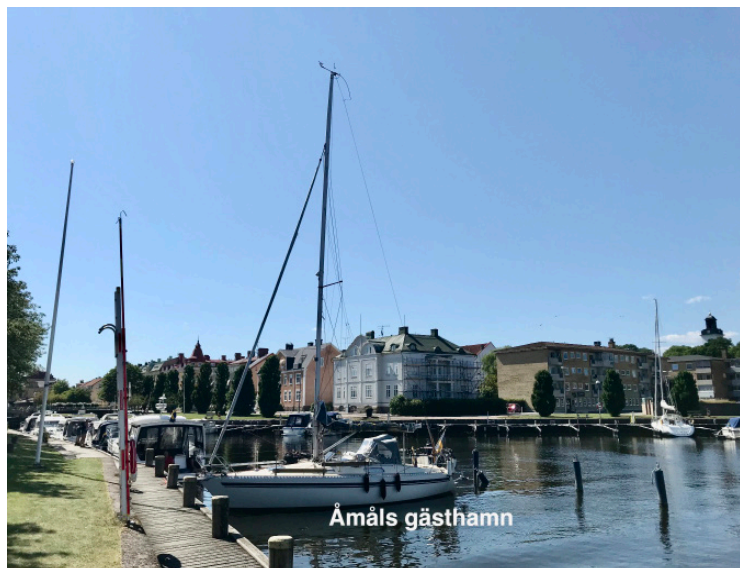
och frisk ca 8–11 m/s. Det blev en fin segling till Ekenäs.

Ekenäs upplevde vi som en trevlig hamn med bra sanitära utrymmen, ett litet café, grillplats och en trevlig restaurang. Vi blev kvar i tre nätter. I två dagar var det en envis hård bris från nordost. Hemmaseglarna hävdade att man inte går ut från Ekenäs med hård vind från nordost. Sjön blir väldigt grov eftersom den ligger på ända från Kristinehamn.

Lördag den 3 jul fick vi äntligen segla mot Åmål, via den vackra Millesviksskärgården utmed Värmlandsnäs. Den erbjuder fina naturhamnar som ger bra skydd för olika vindar.

Det blev en fin segling i strålande sol och temperatur omkring 25 – 27 grader och 3 - 5 m/s vind från syd till sydost, tyvärr dog vinden ca 10 M från Åmål.

Åmåls gästhamn ligger centralt placerad. Det är inte så långt till centrum. I gästhamnen ligger en trevlig restaurang intill vattnet "Blå Krog Kök och Café" som vi besökte på kvällen.

Efter två dagar i Åmål fortsatte vi inomskärsleden mot Köpmannebro genom Tössebäcksskärgård. Vi passerade Svegön som är Segelsällskapet Åmålsvikens klubbholme och Sandön

som är Åmåls Motorbåtsällskaps klubbholme. Tössebäcksskärgård är också mycket vacker och erbjuder fina naturhamnar.

Farleden Vingens hamn till Limskären är 4,6 M lång och håller 2,2 m djup vid ett vattenstånd som är 40 cm över sjökortets referensnivå, bitvis är den väldigt smal med trånga sund.

Särskilt trång är passagen genom Rotesund. Där var det också väldigt strömt.

Inloppet till Dalslands Kanal visade sig vara en liten smal kanal innan man kom till Järnvägsbron och vidare till Köpmannebro. För att få broöppning får man ringa till trafikledningen i Trollhätte kanal.

Sedan man passerat slussen Köpmannebro väntar en öppning av landsvägsbron som har en segelfri höjd på 12,7 m. Bron har underhög-säsong fasta öppningstider kl 10, 13,30 och 17.

Därefter fortsatte färden i Dalslands Kanal mot Snäcke Sluss och sjön Ånimmen.

Dalslands Kanal visade sig vara mer av ett sjösystem med mycket öppet vatten med vikar och öar än en traditionell kanal.

Slussarna i Dalslands kanal har ett djup på max 1,8 m och fasta linor som hänger utmed slussens sidor man behöver inte gå iland.

Slussningen i den trånga Snäcke sluss gick bra. Vi fortsatte norrut på sjön Ånimmen i ca 1 timme och vände sedan efter god lunch åter mot Snäcke Sluss och vidare mot natthamn i Upperud.

Planen från början var att gå till Håverud och besöka kanalmuseet men eftersom gästhamnen i Håverud endast har ett djup mellan 1,5 m – 1,8 m så kändes det inte så bra att ligga där.

Upperuds gästhamn som drivs av Spångens Motorbåtsklubb, erbjöd ett fint servicehus samt en bra grillplats. Upperud blev vändpunkten på vår resa på Väneren. Tyvärr medgav inte tiden ett besök på den omtalade ön Lurö.

Kursen ställdes istället mot Spikens fiskeläge. Seglingen gick först i frisk vind från sydväst men den började återigen dö ett par distansminuter innan vi nådde Ekens skärgård.

Skärgården utanför Spiken erbjuder många fina naturhamnar för den som inte vill besöka någon gästhamn.

Tillbaka i Mem

Efter ca två veckor var vi då tillbaka i Sjötorp för en ny resa på Göta Kanal.

I Hajstorp blev det en vilodag med ett besök på Hantverkermuseet.

Nästa dag fortsatte vi mot Forsvik där vi träffade Ann-Mari och Gunnar med dotter och barnbarn som var på väg mot Karlstad.

Från Forsvik gick färden vidare hemåt med övernattningar i Motala, Berg och Söderköping.

Vi upplevde inte att det var speciellt mycket trafik i kanalen eller trångt i gästhamnarna.

Trots att det enligt kanalbolaget skulle vara 1100 % mer bokat i kanalen år 2021 än år 2020.

Sammanfattningsvis blev det en månad med fina upplevelser på Göta Kanal, Vänern och i del av Dalslands Kanal.

Vi upplevde också att vid högtryck och varmt väder är det väldigt lite vind på både Vänern och Vättern. Vid sämre väder kan det istället bli mycket vind.

Inga allvarliga missöden inträffade, förutom en knäckt mantågsstötta och att Gittan olyckligtvis vred till ett knä vid tilläggnigen i Söderköping.

Vi kom tillbaka till Mem och fortsatte vidare direkt mot Nyköping.

Det blev en resa på ca 465 M, en resa som vi varmt rekommenderar andra att göra.

Text & bilder [Gitt-Marie](#) och [Kjell Askestén](#)

Bättre försäkring till lägre pris

Svenska
Kryssaridubben

Som båtklubsmedlem är du delägare i Svenska Sjö och det ger dig direkta fördelar som mer omfattande försäkring och lägre premier. Men du får också andra fördelar som resultatbonus och en smidigare skadereglering.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla de bästa båtförsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Välkommen att räkna ut din premie på www.svenskasjo.se eller läs av QR-koden.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båttivet med dig

Kort tur runt Värmlandssjön till Kållandsö och södra delarna av Vänern.

Vänern är Sveriges största sjö. När man går över Vänern ger man sig ut på ”öppet hav”. Vänern är ökad för sin korta och krabba sjö som bygger upp snabbt från ingenstans när det blåser upp. Hamnarna är oftast väderkänsliga eftersom det öppna innanhavet ligger nära och öarna ofta är låga. Omgivande berg och skogar i norr står i kontrast till det öppna flacka landskapet i söder.

Vänern delas av en skärgård mellan Kållandsö i söder och Värmlandsnäs i norr. Den västra delen av sjön kallas Dalbosjön och den östra Värmlandssjön. Vänern har flera skärgårdar och totalt 22 000 öar.

Från Sjötorp är det ca 30 sjömil till Värmlandsskärgården mellan Kristinehamn och Karlstad. Där finns trevliga klubbhamnar och fina naturhamnar. I den inre farleden kan man ta sig mellan de två städerna utan att behöva gå på öppet vatten.

Tanken var att få en fin segling norrut efter flera dagars motorgång längs västgöta delen av Göta kanal. Det började bra men vinden dog så sakteliga och det blev motorgång utanför en avlägsen kust.

Vi siktade först mot Kristinehamn men insåg att det skulle bli natt innan vi kom fram dit. Istället valde vi Alvön efter att ha bläddrat fram och tillbaka i hamnboken. Det finns inte så många platser med tillräckligt djup för vår båt.

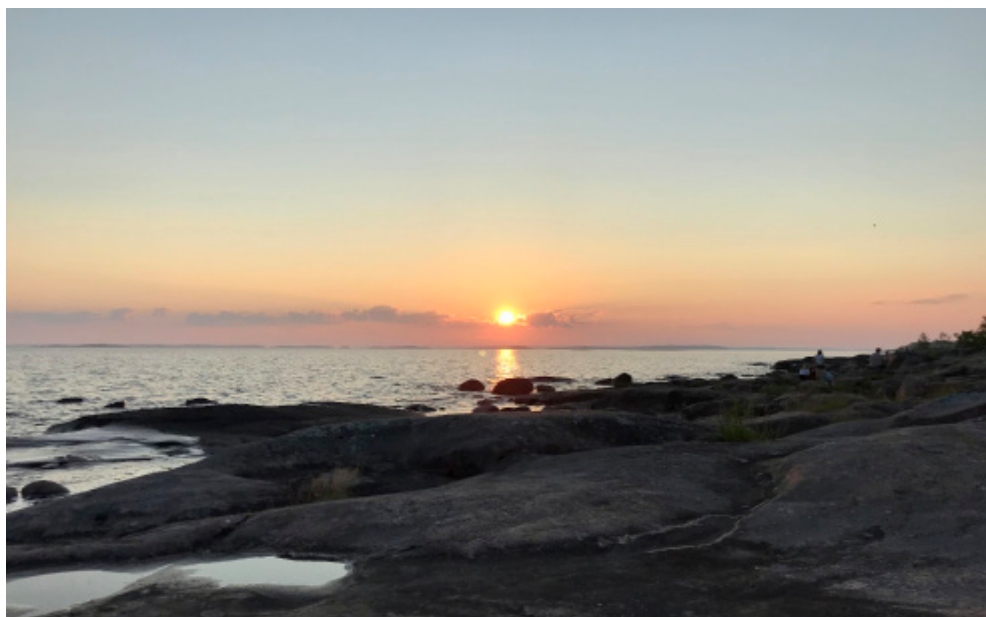
Alvön är Kristinehamns Motorbåtsklubbs klubbholme och ligger i Kristinehamns yttre skärgård. Där finns utprickade farleder som visar vägen in mellan alla grynnor och små skär. Gästande båtar är välkomna till bryggan där det är drygt 2 m djupt. Vi lade oss ytterst på bryggan och vid den yttersta bojen. Allt såg lugnt ut. De låga skären utanför viken avtecknade sig mot en molnig himmel. Det var nästan vindstilla. Vi fick en fin kväll med härlig solnedgång.

Alvön uppskattas av många som den finaste naturhamnen i Vänern. Den inbjuder både till strövtåg i tallskogen mitt på ön eller på de kala klipporna längs stränderna. Där finns grillplatser med ved och badklippor. En kommunal turbåt angör ön sommartid. På västsidan där det är fri horisont över Vänern samlas många för att se på utsikten. Även vi njöt av solnedgången före läggdags.

Efter några timmar dunsade det till. Den nattliga nordostbrisen drog in över de låga skären och båten svängde in på grundare vatten. Turligt nog fanns en extra boj i rätt vindriktning. Efter en heroisk siminsats lyckades vår dotter få dit en tamp och vi kunde dra upp fören mot vinden. Sent om sidor somnade vi om och fick på morgonen veta att nordostan inte är att leka med. Den kommer ofta som nattbris när det är högtryck.

Från Alvön till Karlstad kan man antingen gå inomskärs i en prickad led eller utomskärs. Vi valde att gå utanför öarna för att få vind. Men inte heller den dagen gick det att segla.

Karlstad grundades i slutet av 1500-talet av hertig Karl för att fungera som utförselhamn för värmländska järn- och trävaror. Staden var en viktig handelsplats redan på vikingatiden.

Den ligger vid Klarälvens deltaområde med många olika älvarmar, sjöar och vikar. Stadens högt belägna byggnader syns på långt håll.

För att komma till gästhamnen i Inre hamnen måste man ta sig igenom det slingriga deltat. Under färden försökte vi gissa vilka olika byggnader vi kunde se när farleden svängde. Efter ett bra tag kunde vi slutligen passera den bro som öppnades efter en telefonföring.

Väl inne för töjer man omgiven av nybyggda bostads- och kontorshus, gamla magasin och restauranger. Järnvägsstationen och Karlstad centrum ligger inom gångavstånd. Till Värmlands museum, Lars Lerins Sandgrund och Naturum i Mariebergsskogen är det en bit att gå.

Söder om Karlstad och Hammarö väntar ca 20 sjömil lång rak kustlinje söderut längs Värmlandsnäs. Där finns några lämpliga hamnar förutsatt att vindarna är lätta och vädret stabilt. Alla är mer eller mindre utsatta för vindar från ost eftersom de är öppna mot Värmlandssjön.

Gaperhult var förr hemmahamn för många Vänerskutor och en viktig utskeppningshamn. Det fanns en sjöman i varje stuga. I Bäckehamnen låg det förr mängder av skutor och nu finns det gott om skeppsvrak. I Gaperhults hamn är piren delvis raserad. Därifrån kan man blicka ut över Värmlandssjön utan att se horisonten. När nordosten tar i rullar vågorna in från Vänern och studsar tillbaka mot berget inne i viken. Det visade sig bli ännu en orolig natt beroende på den nordostliga nattbrisen. Snälla människor hjälpte oss ut ur hamnen på morgonen.

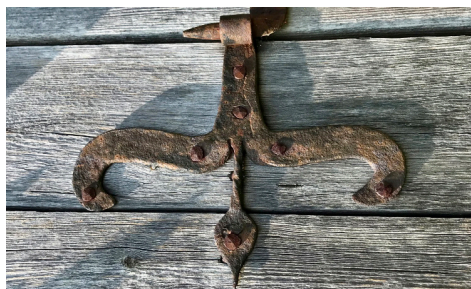

På grund av mycket svag vind fortsatte vi med motor söderut. Planen var att gå till Ekenäs men vi avråddes av hamnkaptenen eftersom han väntade stark sydlig vind "rätt in i hamnen".

Vi tog oss i stället till **Källandsö** som är den näst största ön i Väneren. Ön består av traditionell jordbruks- och fiskebygd. Utanför ön breder Ekens skärgård ut sig. Den består av hundratals stora och små skogklädda öar, holmar, låga skär och längst ut mot kala kobbar och förrådiska rev. Längre ut ligger den isolerade Djuröarkipelagen.

Spiken har månghundraåriga traditioner som fiskeläge. Det var en gemensam allmänning för tre byar. I början av 1980-talet byggdes hamnen ut för att möta moderna behov. Fiskehamnen är nu en av Europas största insjöfiskehamnar. Den viktigaste fångsten är siklöjan som främst används för framställning av löjrom. På somma-

ren är Spiken ett populärt turistmål dit många söker sig för att köpa rökt och färsk insjöfisk.

Det magnifika **Läckö slott** ligger på Kållandsö omgivet av vatten på tre sidor. Det utsågs till Sveriges vackraste slott 2001.

På 1200-talet blev det säte för biskoparna i Skara. I mitten av 1600-talet övertogs det av Magnus Gabriel De la Gardie. Han omvandlade slottet så som det ser ut idag. Under 1700-och 1800-talen auktionerades många inventarier ut. En omfattande restaurering inleddes på 1920-talet och sedan 1950-talet har slottet varit öppet för besökare. Det är väl värt ett besök.

Vi cyklade till slottet från hamnen i Spiken, men det finns också en gästhamn nedanför slottet.

Naturum, Victoriahuset ligger inte långt från slottet. Det är en ny byggnad som inte skulle ta fokus från slottet men ändå inspireras av den barocka stilen. Arkitekterna valde en byggnad med träfasad och rundade hörn som smälter in i vassen.

Inne i huset kryssar man mellan receptionen och utställningen som beskriver Vänerskärgrården och Djurö nationalpark. Taket inomhus är inspirerat av korgarna som används av trädgårdsmästarna i Lilla Slottsträdgården.

Från Kållandsö kunde vi faktiskt segla österut. Först hade vi länge Kinnekulle i blickfånget men på slutet var kyrktornet i Mariestad riktmärke.

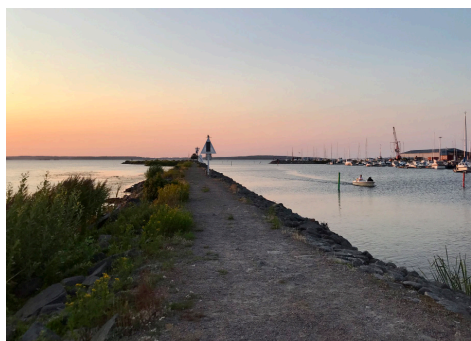

Mariestad grundades vid slutet av 1500-talet av hertig Karl för att bli en handels- och köpstad i norra Västergötland. Den över 80 meter höga domkyrkan dominerar hela stadsbilden och främst över Gamla stan som består av låg träbebyggelse och kullerstengator från 1700- och 1800-talen. Hamnen ligger längst in i Mariestadsviken och skiljs från Tidan av en lång pir. Utmed kajen på andra sidan ligger flera restauranger, bodar, marinbutik mm.

Från Mariestad tog vi oss under högbron mellan Torsö och fastlandet tillbaka till Sjötorp.

Text och bilder Ann Mari Westerlind

Texten till höger är en hyllning till de 58 000 man som byggde Göta kanal. Den är skriven av Tage Damielsson.

De händer som grävde på Göta Kanal

Det var valkiga, seniga, beniga labbar
på valkiga, seniga, beniga grabbar.
Tåligt gnagde de hål på sitt fosterlands skal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Vintern kom med sin kyla. De fick inte domna.
Sommaren kom med sin hetta. De fick inte somna.

De slet ut sig, i ösregn, när spaden blev hal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Är det underligt att deras tummar blev krumma,
och att fingrarna tedde sig fula och dumma?
Vickvire var ofta en smärre skandal
på de händer som grävde på Göta kanal.

Genom veckornas knog bar de träget sin börda.
Men så tvätta dom av sig det värsta på lördna
och lyfte sin Östgöta- sädes- pokal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Inga sorgkanter mer. Det fanns brännvin att dricka.

Och då höll de sitt hambogrepp mitt på en flicka.

Någon enstaka gång fick de sällheten möta,
de händer som grävde på Göta.

De som inte fick känna nå'n piga på bröstet
fann i ännu en flaska den handfasta trösten.
sedan slog dom på länsman, polis och fiskal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Deras lycka blev kort. Det blev åter en månda.
Och man spottade i dom. En ny veckas vända.
De steg ned i sin självgrävda jämmerdal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Och de spikade broar och timrade slussar,
och i käftarna lade de saftiga bussar
och med knogarna slog de på snusdosans skal,
de händer som grävde på Göta kanal.

Se på nageln. Ett liv som blev kantat av sorgen.
Varför står inte ni som statyer på torgen,
vackert huggna i marmor, på guldpedestal,
ni händer som grävde på Göta kanal!

Ett populärt ställe är Grepviken .....

Pingsträff 4-5-6 juni i Ringsöfladen

Stenarna på någon av öarna väntar på förtöjningslinor, de kala klipporna på klättrande fötter och kryssarklubbare med kaffekorgar. I skogarna finns vägar och stigar, vårbloomor och knotiga grenar. Längs stränderna hittar man både klippor och sand. Mitt på ön finns hästar, hjortar och gammal bondebebyggelse. Ofta kan man höra göken i fjärran och se solnedgång i väster.

Sörmlandskretsen har träffats vid pingst i mer än 40 år. Vi samlas med fika på lördagseftermiddagen kl 15. På kvällen blir det drink och grillning och förhoppningsvis sång och musik.

Pingsthelgen är i år förlängd med nationaldagen.

På söndagen planerar vi därför en gemensam vandring på ön för att uppleva mer än klippan där båtarna ligger. Eventuellt ordnas också en tipspromenad.

Huvudsaken är att vi träffas på sjön. Nya medlemmar är mycket välkomna!

Den exakta mötesplatsen beror på väder och vind. Vi hissar en stor Kryssarklubbsflagga.

Hoppas vi ses på Ringsö!

Avs: Svenska Kryssarklubben, C/O Ulf Torhult, Spireagången 20, 611 45 Nyköping

På gång i Sörmlandskretsen

Underhåll av IF-båtarna maj - juni
Uthyrning av IF-båtarna juni - augusti

Loppis 7 maj Brandholmen

Pingsträff 4-5-6 juni

**Vi skickar ut meddelanden per mail i form av
NYHETSBRIV när något är på gång**

För att kunna läsa NYHETSBRIVET måste du lägga in din
e-postadress i sxk:s medlemsregister eller kontrollera att den
är aktuell!

Gå in på www.sxk.se/mina_sidor och logga in med ditt
medlemsnummer.

Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen